

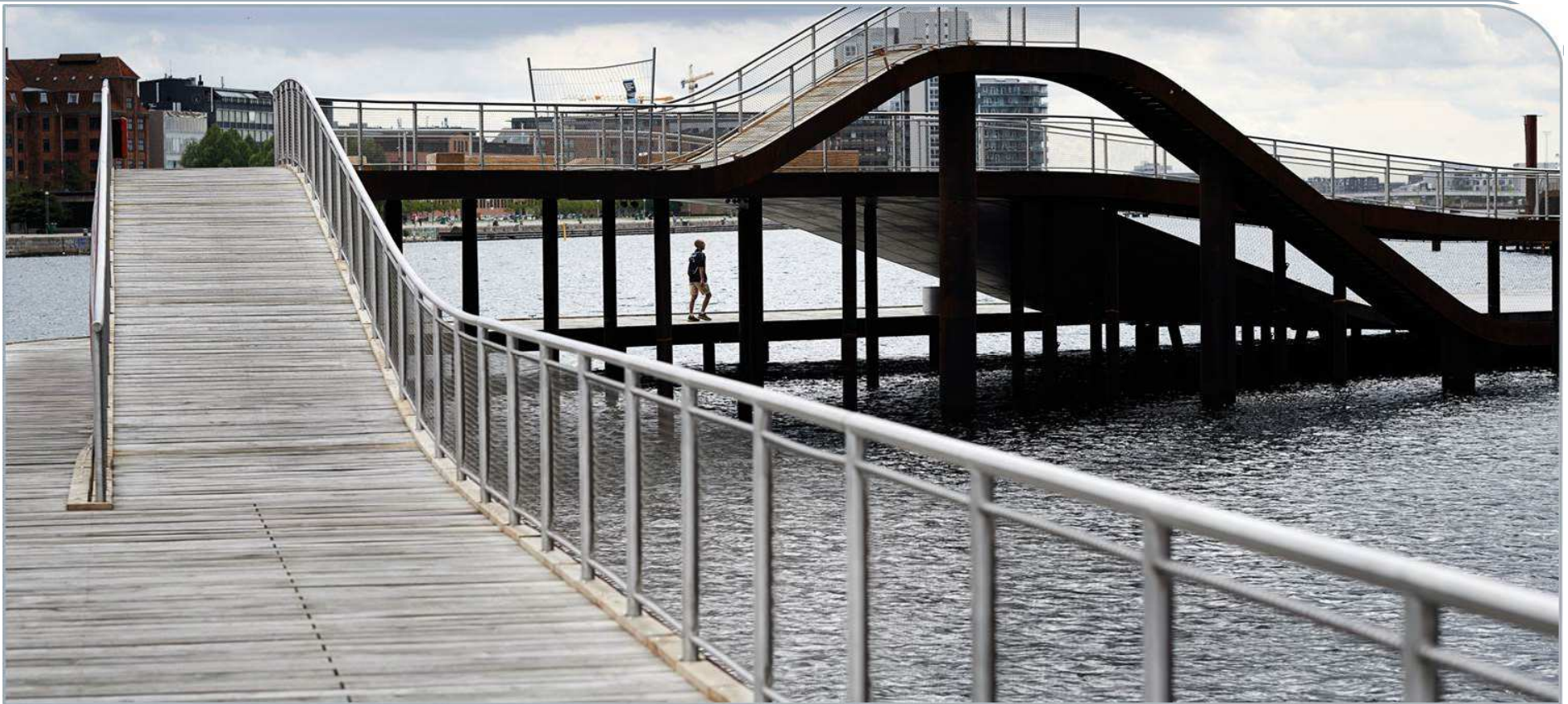
Bekæmpelse af sort arbejde - med gulerod og pisk v/ cheføkonom Bo Sandberg & chefkonsulent Søren Lange Nielsen, Dansk Byggeri

Eksperthøring i Folketingets Skatteudvalg 9. december 2015

Dansk Byggeri

- § Dansk Byggeri er erhvervs- og arbejdsgiverorganisation for ca. 6.000 virksomheder inden for byggeri, anlæg og byggeindustri
- § Medlemskredsen spænder fra de allermindste til de allerstørste
- § Medlemsvirksomhederne beskæftiger ca. 60.000 medarbejdere
- § Lønsummen i medlemsvirksomhederne er ca. 24 mia. kr.

Disposition

- § Introduktion til problemstillingen (1 planche)
- § Guleroden - de økonomiske incitament (2 plancher)
- § Pisken - kontrolforanstaltninger mv. (2 plancher)
- § Bonusinfo om udenlandsk arbejdskraft (2 plancher)
- § Samlet konklusion (1 planche)

Intro: Dansk Byggeri var og er modstander af L13

Hvis retssikkerhed varetager man?

§ Ifølge "Holdningsundersøgelse 2014" fra SKAT (udført af Danmarks Statistik for SKAT), vurderer 27% af virksomhederne, at de er udsat for unfair konkurrence pga. sort økonomi (1.281 virksomheds-responderter)

If it ain't broke - don't fix it!

- § 2012-reglerne vedr. sort arbejde er gode, pragmatiske tiltag. Kontrol stopper ved hoveddøren. Og det er jo virksomheden og dens ansatte, der kontrolleres.
- § Ifølge Skatteministeriet havde tilladelsen til kontrol i private haver uden dommerkendelse ultimo 2014 resulteret i 747 kontroller med 869 forskellige sager til følge. Det vidner i vores optik om en klar berettigelse af ordningen.

Det præventive og økonomiske aspekt

- § Vanskeligt at opgøre økonomisk bundlinje - men kan sammenlignes lidt med billetkontrollen i S-tog. Kontrollørerne tjener næppe deres løn ind i bøder, men tabte billetindtægter ville mangedobles, hvis der ikke var kontrol.
- § Den helt store udfordring: Sort arbejde, der konstateres i 2015, bliver reelt først sort, når det ikke indberettes i forbindelse med selvangivelsen i marts 2016...

Økonomiske incitament virker! – Part One

Gode svenske erfaringer med Boligjob-lignende ordninger

- § RUT/ROT har været hjørnesten i Sveriges økonomiske politik siden 2010.
- § Bruttoudbetaling tæt på 20 mia. SEK i 2014 - visse opstramninger i 2016.
- § Adskiller sig bl.a. fra den danske ordning ved, at familierne ikke selv skal lægge ud for tilskudsbeløbet
- § Antal RUT-virksomheder 3-doblet fra ca. 6.000 i 2009 til ca. 18.000 i 2014 (primært kvindelige "etniske" iværksættere)

Økonomisk-teoretisk baggrund & Kraka-anbefaling af permanent ordning

- § Håndværks- og serviceydelse er de dele af hverdagslivet, der er mest eksponeret overfor ulovligt sort arbejde og uproduktivt gør-det-selv arbejde. Argument for at søge at rette "markedsfejl"
- § Kraka (okt. 2015): Boligjobordningen (2011-2015) forbedrer det eksisterende skattesystem strukturelt. Der er positiv velfærdsgevinst og ikke tale om selektiv erhvervsstøtte. Den nuværende fradragssats på ca. 30% af lønomkostningerne er tæt på samfundsøkonomisk optimal.
- § Først og fremmest strukturelt tiltag – konjunkteffekt blot positiv sidegevinst

Økonomiske incitamer virker! - Part Two

Udvalgte danske resultater 2011=> bl.a. pga. Boligjobordning:

- § Effekt svær og usikker at måle – ikke et laboratorieforsøg!
- § Mærkeligt, at politikere og medier på dette ene område betragter Skatteministeriet og Finansministeriets tal som "sandhed"
- § DST: Personer, som udførte sort arbejde: 268.000 i 2011 => 158.000 i 2013.
- § DST: Andelen af beskæftigede i bygge- og anlæg, som angiver at have udført sort arbejde faldt fra 25% i 2011 til 14% i 2013.
- § Rockwool-Fondens Forskningsenhed: Gennemsnitligt ugentligt timeforbrug på sort arbejde i bygge- og anlæg: Ca. 4 timer i 2011 => ca. 3 timer i 2012.
- § Yougov 2015 (for Dansk Byggeri): Boligjobordning fik 45% af brugerne til at ændre adfærd (heraf konverterede 16% sort til hvidt)
- § Omskiftelige rammevilkår har ført til skadelige stop-and-go-effekter

Dansk Byggeris konklusion:

- § Lad os bruge de to år med arbejdsro omkring den grønne Boligjobordning 2016-2017 til fremadrettet at sikre stabile rammevilkår, herunder at undersøge effekterne af de svenske ordninger.

Tiltag og iagttagelser på kontrolområdet - planche I

SKAT har allerede fået mange redskaber og beføjelser:

- § RUT-registrering af udenlandske tjenesteydere
- § Skiltning ud til offentlig vej ved opgaver >50.000 kr. inkl. moms
- § Elektronisk betaling >10.000 kr. ellers hæftelse for betaleren
- § Omvendt momspligt ved brug af udenlandske underentreprenører
- § Obligatorisk CVR-nr. på firmakøretøjer
- § Kildeskattelovens §69: (hæftelse ved lønmodtagerlignende forhold)
- § Arbejdsudlejeskatningsreglerne

Men udnyttes de eksisterende kontrolhjemler mv. fuldt ud?

- § Åbent spørgsmål om SKAT har den fornødne kapacitet/uddannelse?
- § Prioriteringen? Medspillere vs modspillere? Villaveje/byggepladser?
- § Taler systemerne sammen? Fx skattekort vs gyldig arbejdstilladelse?
- § Koordinerede myndighedsaktioner er meget vigtige - og bevillingen til dem skal vare flere år for at sikre en kontinuert indsats!

Tiltag & iagttagelser på kontrolområdet - planche II

Inddragelse af organisationer mv.

- § Problemet størst udenfor det organiserede arbejdsmarked (fx gode erfaringer med 48-timers-møderne på bygge- og anlægsområdet)
- § Hjælp til vejledninger og fx til at gøre styresignaler forståelige

Forebyggelse & servicekultur

- § Lettere adgang til vejledning/tast-selv mv. på andre sprog end dansk
- § "Nudging" fx via proaktive sms: Tid til feriepenge, momsregnskab
- § Pas på debatten! Ikke odiøst at anvende underentreprenører i lille åben økonomi med overvægt af SMV-virksomheder. Arbejdsdeling, specialisering, EU's indre marked (danske løn/arbejdsforhold).

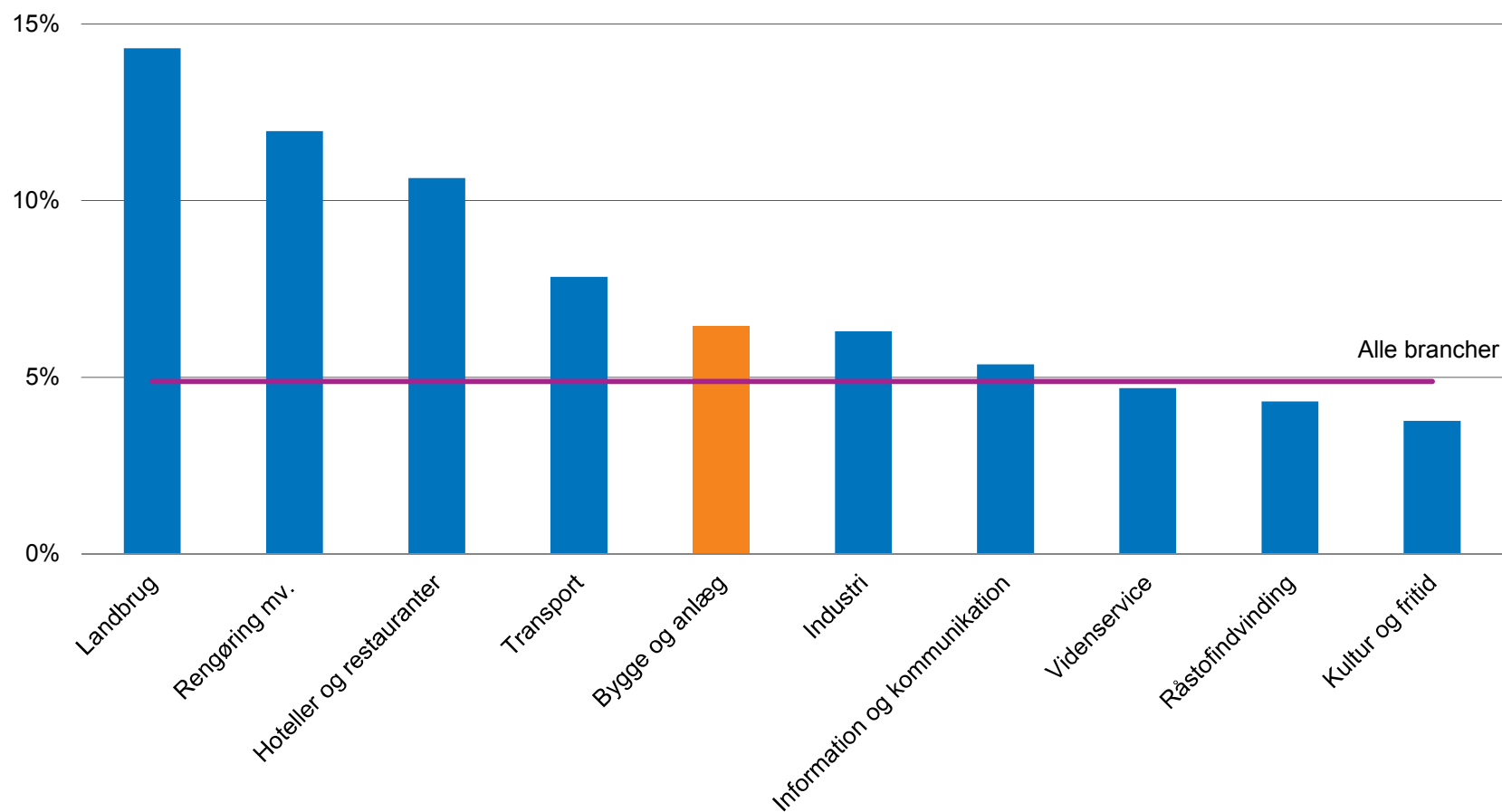
Opdagelsesrisiko og fokus på efterspørgselssiden:

- § Fortsat holdningsbearbejdning – ny debat om øget kriminalisering?
- § Mon ikke tiden er kommet til at sænke kontantgrænsen => 5.000 kr.

P.S.:

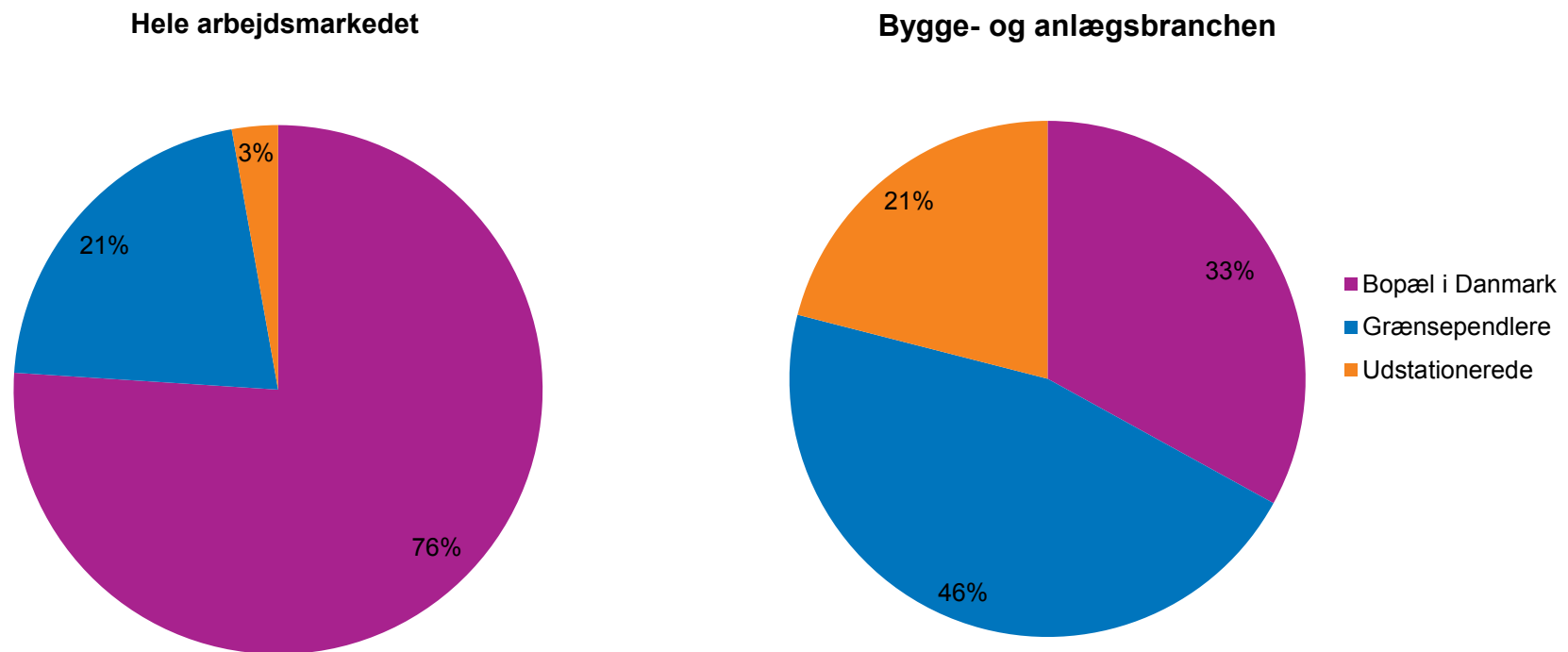
- § Husk, at skattegab i DK trods alt er lavt med international målestok

Bonusinfo I: Andelen af udenlandsk arbejdskraft omregnet til fuldtidsbeskæftigede, 2014

Anm.: Udenlandsk arbejdskraft omfatter herboende udlændinge, grænsependlere og udstationerede ifølge RUT-registret.
 Kilde: Jobindsats.dk, Danmarks Statistik og Dansk Byggeri

Bonusinfo II: Andel herboende udlændinge, grænsependlere og udstationerede 2014

Kilde: Jobindsats.dk og Dansk Byggeri

Samlet konklusion / anbefalinger fra Dansk Byggeri

- § Ærgerligt, at SKAT mister den kontrolhemmel på villavejene, som Arbejdstilsynet fortsat har.
- § Vigtigt at gå på to ben i indsats mod sort arbejde: Gulerod og pisk!
- § Udvidet og permanent Boligjobordning efter svensk forbillede
- § Sikre, at SKAT udnytter de eksisterende kontrolbeføjelser fuldt ud
- § Ro om flerårige bevillinger til tværgående myndighedssamarbejde
- § Inddrage organisationerne og forbedre servicekulturen i SKAT
- § Konkret anbefaling: Sænke grænsen for kontant betaling til 5.000 kr.

Tak for opmærksomheden / spørgsmål

Bo Sandberg,

Cheføkonom. Mobil: +45 28 50 38 19

bsa@danskbyggeri.dk

https://twitter.com/Bo_Sandberg @Bo_Sandberg

tweeter om økonomiske nøgletal, økonomisk politik, #dkøko, dansk politik #dkpol og andre emner